

Oponentský posudek disertační práce

Obor: **Filologie – anglický jazyk**

Jméno studenta: **Mgr. Marie Vaňková**

Název práce: **Analýza střední angličtiny online: Tvorba a využití databáze spellingových variant založená na LAEME / Analysing Early Middle English Online: Construction and Use of a LAEME Based Spelling Database**

Školitel: **Mgr. Ondřej Tichý, Ph. D.**

Oponent: **doc. PhDr. Klára Osolobě, Dr.**

Pracoviště oponenta: **ÚČJ FF MU**

Předložená disertační práce je mezioborovou prací na pomezí diachronní a aplikované lingvistiky. Popisuje tvorbu výzkumného nástroje, který má sloužit k analýze textů napsaných ve střední angličtině. Nástroj pracuje nad bohatě anotovaným korpusem a atlasem střední angličtiny A Linguistic Atlas of Early Middle English (LAEME), zahrnuje databázi variant zápisu a rozhraní uzpůsobené pro prohledávání této databáze. Databáze dat z LAEME je koncipována tak, aby bylo možné srovnávat krátké segmenty (většinou korespondující písmena nebo digrafy), umožňuje rychlejší kvantifikaci sledovaného jazykového materiálu a efektivnější kladení dotazů. Důraz byl kladen na zlepšení přístupu k datům a vizualizaci vyhledaných dat.

Teoretická část práce představuje v přehledu problematiku výzkumu střední angličtiny se zřetelem ke starším a současným metodám historické dialektologie.

V metodologické části autorka představuje LAEME jakožto hlavní zdroj použitý pro tvorbu nástroje, podrobně popisuje strukturu databáze a proces jejího sestavení. Vysvětluje uspořádání dat, která lze z databáze získat, a nastiňuje možné postupy při dotazování.

Jádrem disertace je praktická část. V ní jsou instruktivně popsány možnosti, které nabízí uživatelské rozhraní a předvedeny funkce nástroje formou krátkých mikroanalýz.

Experimentální mikroanalýzy jsou podkladem závěrečného hodnocení nástroje, včetně návrhů na jeho další rozšíření.

Hodnocení:

Práce **Analýza střední angličtiny online: Tvorba a využití databáze spellingových variant založená na LAEME** je, jak už bylo řečeno, mezioborová. Cílem práce je tvorba a testování technického zázemí pro lingvistický výzkum textů střední angličtiny, a to zejména historické dialektologie. Autorka v práci věnuje náležitou pozornost stavu zkoumané problematiky. Tvorba nového nástroje je cenným příspěvkem ke zkoumání střední angličtiny (a nejen jí, je možné po doplnění databáze nástroj použít i pro starší, či novější fáze angličtiny).

Předložená disertace si klade jasné cíle a prezentuje kroky vedoucí k jejich dosažení.

Jazykovou stránku práce nehodnotím (nemohu, nejsem anglista), přesto konstatuji, že stylem je přívětivá ke čtenáři a to jak v částech přehledových, tak v části praktické, v níž bohatý ilustrační materiál dává čtenáři představu o funkcích prezentovaného nástroje a jeho lingvistickém využití.

Drobné připomínky:

Kladně hodnotím seznam zkratk na s. 11. Přesto by někdy bylo vstřícnější ke čtenáři zopakovat celý název. Některé zkratky ovšem v seznamu chybí (řada zkratk užitých ve 2. kap., dále např. zkratka FTTS na s. 53 je vysvětlena až na s. 56, nebo i zkratka SQL na s. 72 chybí v seznamu).

Na s. 26 je překlep ve slově *Mischsprache* je vynecháno druhé s.

Sem tam se vyskytují grafické nedokonalosti (např. typ písma pozn. 6 na s. 53, na s. 53 příkladové slovo thorn má být psáno THORN, mezery na s. 68, typ písma v pozn. 13 na s. 99, typ písma ve slově *deleted* na s. 94, atd.,).

Na s. 73 je překlep „*but **the** this might have been ...*“

Na s. 91 v pozn. 12 je překlep „... *his questionable ...*“

Dotazy:

Ke s. 23 – jaký je rozdíl mezi spelling/writing systém?

Ke kapitole 2.1.2.3 Scribal practise – je u textů vždy známo zda/že byly a) opisovány, b) psány z diktátu? Nebo je možnost b) vyloučena?

Ke s. 63 – Jak se v anglistické praxi chápe rozdíl termínů *proper names* a *place names*? Domnívám se, že v češtině je proprium termín nadřazený termínu toponymu, jak je tomu v angličtině?

Závěrem konstatuji, že doktorandka prokázala tvůrčí schopnosti v oblasti svého zkoumání. Práci doporučuji k obhajobě, neboť splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v oboru. Doporučuji též, aby byl doktorandce udělen titul Ph. D. Na obhajobu se těším a jsem zvědavá na diskusi.

V Brně dne 6. 9. 2021

doc. PhDr. Klára Osolsobě, Dr.